

דף טז.

עין משפט א. ד. יו"ד סימן רצב פעיף ו

ו. ט. נטל האם מעל הבנים ולא שילחה, ישלחנה ופטור ר.

עין משפט ו. יו"ד סימן רכח פעיף כג

כג. לא. נדר שהודר ברבים ש יש לו התרה מאחר שלא אמר על דעת רבים.

עין משפט ז. יו"ד סימן רכח פעיף כא

כא. כח. נדר שעל דעת רבים אין לו התרה בלא דעתם ת, אלא אם יש מצוה בהתרתו.

הגה: ויש מחמירין שאפי' עם דעתם א אין להתיירו לדבר הרשות, וכן נכון להחמיר לכתחילה.

הגה: שנבע שלא יכנס חבירו לביתו, ויש בביתו ביהכנ"ס הוי דבר מצוה ומתירין לו שיבא חבירו ויתפלל ברבים.

וכן לעשות שלום בין איש לאשתו, או משום צורכי רבים. וכן לצורך פרנסתו.

הגה: ואם אותם הרבים אומרים שלא להתיר לו גם לצורך מצוה אין מתירין לו ב.

הגה: מי שנשבע שלא ליהנות מאביו ג, ומתחרט מיקרי דבר מצוה ומתירין לו.

ר. ממלקות, אבל אסור לעשות כן לכתחילה, ואם מתה או שחטה קודם ששילחה חייב מלקות, כיון שאין בידו לקיים מצות שילוח. ש"ך ס"ק י"א.

ש. מתוס' והרא"ש בגיטין ל"ו ע"א במימרא דאמימר.

ת. מימרא דאמימר בגיטין ל"ו ע"א, והיינו שצריך גם דעתם וגם התרה. ט"ז.

א. לפי שאין חרטתם שזה מתחרט מטעם זה והשני מטעם אחר, אבל לדבר מצוה כולם מסכימים ומתחרטים בחרטה אחת לצורך קיום המצוה. ש"ך ס"ק נ"ט.

ב. ב"י בשם הריב"ש ומהר"ם פדוא"ה בס"י ס"ב.

ג. אפי' על דעת רבים, ומתירין לו מטעם דכולם מסכימים מאותו טעם.

כא. כט. אין נקראים רבים פחות משלשה^ד וכגון שיפרט אותם בשעת הנדר על דעת פלוני ופלוני ופלוני, אבל אם אמר סתם על דעת רבים יש לו התרה.

וי"א שאם נדר בפני שלשה אפי' לא פירט אותם אלא אמר סתם על דעת רבים^ה, אין לו התרה שמסתמא על דעת רבים שעומדים לפניו אמר.

הגה: נשבע סתם וידענו על מי נתכוון כגון שאמר שנשבע על דעת ג' רבני העיר ואין שם אלא ג' רבנים ידועים הוי על דעת רבים^ו.

הגה: ד' שנשבעו יחד שלא לעשות דבר אחד, הוי שבועה על דעת רבים שכל אחד נשבע לשלשת חבריו ועל דעתן^ז.

הגה: י"א דנדר שהודר על דעת רבים שהותר בדיעבד הותר^ח, ואין לסמוך על זה כי אם בשעת הדחק, ויש צורך בדבר.

הגה: אם נשבע על דעת רבים בדבר שיש בו נדנוד עבירה מותר להתיר לו בלא דעתם, כי אין דעת רבים מסכימה בדבר שיש בו עבירה^ט.

הגה: מי שנשבע שלא לעשות דבר פלוני כי אם ברשות^י ג' אנשים שנקב בשמותם, אינו נקרא נשבע על דעת רבים דנקט אלו להקל לעשות ברשותם בלא התרה.

ד. כרב נחמן בגיטין מ"ו ע"א, וכ"כ הרא"ש והרשב"א והר"ן. ובעיני שיפרט אותם הג', כ"כ התוס' שם, והרא"ש והר"ן.

ה. מ"מ צריך לומר על דעת רבים אפי' שעומד בפניהם, כ"כ הטור בשם ר"ת, וכ"כ המהרי"ק בסי' נ"ב.

ו. ב"י בשם הריב"ש.

ז. ואם נשבעו ע"ד כל אחד מהם לא מיקרי על דעת רבים, מהמב"ט, וכתב עליו הש"ך בס"ק ס"ח דאין זה מוכרח.

ח. והיינו אמר בסתם ע"ד רבים, אבל בפירטם אין להקל אפי' בדיעבד. כ"כ הש"ך בס"ק ס"ט.

ט. ב"י בשם תשובת הר"ן בסי' מ"ב.

י. דדוקא שאומר על דעת רבים, או ע"ד פלוני ופלוני שאז שיתף דעת הרבים בעיקר הנדר, לא כן כשאמר כי אם ברשות דלא הוי ע"ד רבים. ש"ך ס"ק ע'.

דף טז:

עין משפט ג.

יו"ד סימן רכח פעיף כא

עין בסעיף הקודם

עין משפט ד.

יו"ד סימן פד פעיף ו

ח. תולעים הגדלים בפירות בעודם במחובר **ב** חשוב כשורץ על הארץ ואסורים אע"פ שלא פירשו והוא שירחיש, אבל תולעים הנמצאים בפולין ואפונים תחת הקליפה, והקליפה משחרת עליהם מבחוץ וכשמסירים הקליפה מוצאים היבחושים תחתיהם מותרים **ל** לפי שהם מונחים במקום צר ולא קרינן בהו השורץ על הארץ כל זמן שלא ריחשו, אבל הנמצאים בשרביטים אסורים שיש להם מקום לרחוש.

הגה: תולעים הגדלים בפטריות וכמיהים דינן כמו בשאר פירות **מ** ולא אומרים שאינם חשובים כמחובר לקרקע הואיל ואין מברכין עליהם בורא פרי האדמה אלא שהכל.

הגה: פעמים נמצא בפרי כמין נקודה שחורה והוא מקום שמתחילה התולעת להתרקם, וצריך ליטול משם בעומק דאסור כמו התולעת עצמה.

כ. כמימרא דשמואל דף ס"ז. וכך פסק בשאלתות, וברי"ף והרמב"ם ויש מתירין, וע"כ אם יש ספק אחר אפשר להתיר מכח ספק ספיקא אבל בספק אחד אסור דזה ספיקא דאורייתא, כמו בסעיף ז' בשו"ע.

ל. מר"ן פסק כתוס' והרא"ש דגם במחובר כל זמן שלא ריחש מותר, אבל הרשב"א והר"ן אסורים אפי' לא ריחש במחובר, וזו דעת הרמ"א שאסר בנקודה שחורה כמו בתולעת עצמו א"כ לא מצריך ריחש, וכ"פ הט"ז בס"ק י'. וש"ך ס"ק י"ט. לאסור גם בלא ריחש, וכן הסכים הפר"ח ליטול מקום השחור.

ודוקא אם לא נתבשל אבל אם כבר נתבשל בדיעבד עם התולעת שלא ריחשה או בנקודה שחורה אין לאסור התבשיל, וכל זה באין חשש שיאכל התולעת בעצמה שנימוחה אבל אם יש חשש שיאכל התולעת בעצמה יש להחמיר ולאסור התבשיל. כ"כ הט"ז בס"ק י'. והש"ך בס"ק כ'. כף החיים אות נ"ה.

תבשיל שעשו מפולין לחין ובשר ואח"כ מצאו תולעים בקצת מהפולין שאכלו חיים, אם היה בחול מסנן המרק ומדיח הבשר וזורק הפולים ומותר, אבל אם היה בשבת וא"א לסנן הכל מותר ומ"מ יש לראות ולבדוק כל מה דאפשר ואם ימצא איזה פול מתולע יזרקנו. כף החיים אות נ"ו.

מ. דמ"מ מחובר לקרקע מיקרי. ט"ז ס"ק י"א. וגם הגדלים בכלים קרינן בהו השורץ על הארץ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

או"ח סימן צב סעיף ב

ב. אם באמצע תפלתו נתעורר לו תאוה יתאפק עד שיגמור ולא יפסיק. ואם בשעת ק"ש וברכותיה נתעורר בין לקטנים בין לגדולים קורא כדרכו.

ואם רצה להרחיק ולהטיל מים עושה.

הגה: אבל אם מתאוה כל כך ^ב שיש בזה משום בל תשקצו יותר טוב להפסיק ^ב.

או"ח סימן ג סעיף יז

ז. טז. המשהה נקביו עובר משום "בל תשקצו" ^ב.

עין משפט ז.

יו"ד סימן קמז סעיף ו

ח. אסור לאדם לאכול מאכלים או משקים שנפשו של אדם קצה בהם ^ב, כמו אוכלים או משקים שנתערבו בהם קיא או צואה וליחה סרוחה וכיוצא.

ג. אך דעת הרשב"א דאם יכול להעמיד עצמו עד שיסיים תפלת שמונה עשרה לא יפסיק ויש לסמוך עליו כ"כ האחרונים, כה"ח אות ח'.

ד. אבל לקטנים לא יפסיק, אפי' מים שותתים על רגליו מפסיק עד שיכלו המים וממשיך תפלתו וא"צ להרחיק, ואם המי רגלים הרבה שירדו על הקרקע ויתבייש מפסיק וילך למקום אחר ואח"כ יחזור למקומו משום דגדול כבוד הבריות, כה"ח אות ח'.

ה. דגורם מלדחות הקליפה אחרי שגמר בירורה והוא משקץ נפשו ממש יותר מגופו, כה"ח אות מ"ו. ובקטנים עובר גם משום שלא יהיה עקר, ט"ז ס"ק י"ג.

ו. א דבקטנים אין בהם משום "בל תשקצו", רק משום סכנה שלא יהיה עקר. בהפחה אין בזה משום "בל תשקצו" אם מתאפק, ומאוד צריך לזוהר בזה ולא ידחה האדם עצמו באמצע למודו או עסקו שעי"ז נעשה בריאה חדשה, כה"ח אות מ"ח.

ז. ואם הוא בשינה וצריך לנקביו יקום ויטול ידיו כי אסור לו ללכת ד' אמות בלי נטילה, ולא יברך רק אחר שעשה צרכיו שאז יברך גם נטילת ידים ואשר יצר ויזהר מלהפסיק בדברים, כה"ח אות מ"ט.

ח. כל היכול להעמיד עצמו עד כדי הילוך שיעור פרסה אין בו משום בל תשקצו, ולא משום סכנה בין בקטנים בין בגדולים.

ט. והאוכל אותם עובר משום ג' לאוין שביזה את עצמו, שביזה את האוכלין ובירך ברכה שאינה כתיקונה. מאבות דר"נ פ' כ"ו. וביאור הגר"א אות י"ט.

י. לא יאכל אדם אלא כשהוא רעב ולא ישתה אלא כשהוא צמא. מרמב"ם פ"ד מהלכות דעות. לא יאכל עד שיתחמם גופו ע"י הליכה או ביגיעה אחרת ע"י מלאכה. שם ברמב"ם. אכילה גסה לגוף היא כמו סם המוות והוא עיקר לכל החלאים אלא יפחית כמו שליש משביעתו. מרמב"ם שם.

ו. ט. אסור לאכול ולשתות בכלים שנפשו של אדם קצה בהם כגון כלים של בית הכסא^ז, וכלי שמקיזים בו דם וכיוצא.
וכן לא יאכל אדם בידיים מזוהמות ולא על גבי כלים מלוכלכים^ח שכל אלו בכלל "אל תשקצו את נפשותיכם"^י.

צ. אפי' חדשים אם הוזמנו לכך יש להחמיר. ב"ח. כף החיים אות ע"ג.
ק. ובכלל זה לא יוציא אדם המאכל מתוך פיו אחרי שלעסו ויחזירנו אח"כ לתוך פיו.
ר. כל אלו איסורין דרבנן ואם אדם עובר עליהן מכין אותו מכת מרדות כי פשט הכתוב הוא בשרץ לבד, ולא מטעם שזה לאו שבכללות, כמו שכתב הט"ז.